

OŚRODEK DOKUMENTACJI
ZABYTKÓW W WARSZAWIE
KARTA EWIDENCYJNA ZABYTKÓW
ARCHITEKTURY I BUDOWNICTWA

A B C D E F G H I J K L Ł M N O P R S T U V W X Y Z

Nr ⁵⁰⁴⁵ WIELKOPOLSKIE

1. Obiekt **ZESPÓŁ KLASZTORYN BERNARDYNÓW, OB. OO. FRANCISZKANÓW:**

658/3

-DZWONNICA

2. Czas powstania

1 poł.XVIIIw.

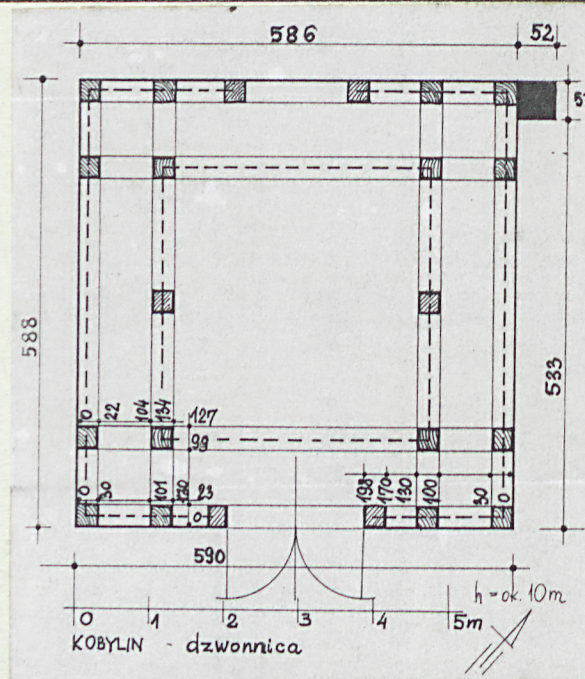
3. Miejscowość

K O B Y L I N

11. Zdjęcia, rzut, przekrój, sytuacja, orientacja

19 Widok elewacji głównej
północno-zachodniej.

4. Adres **63-740 Kobylin**
Pl. Andrzeja Glabera 20
nr hipoteczny

5. Przynależność administracyjna

województwo **leszczyńskie**

gm. **Kobylin**

6. Poprzednie nazwy miejscowości

7. Przynależność administracyjna
przed 1 VI 1975

województwo **poznańskie**

powiat **Krotoszyn**

8. Właściciel i jego adres

Klasztor OO. Franciszkanów
63-740 Kobylin tel. 548-24-26
Pl. Andrzeja Glabera 20

9. Użytkownik i jego adres

j.w.

10. Rejestr zabytków

Nr

221/67

data

11.02.1965

1. SYTUACJA.

Kobylin to miasto w południowej części Wielkopolski, usytuowane przy głównej szosie z Krotoszyńska do Rawicza, oddalone 17 km na zachód od Krotoszyńska i 31 km na północny wschód od Rawicza. Położone nad rzeką Radecą. Miasto na planie typowym dla miast o średniowiecznej proveniencji: głównym ośrodkiem układu urbanistycznego jest plac - rynek, na planie prostokąta wydłużonego w kierunkach północnym i południowym; z pd.-zachodniego narożnika rynku wychodzi droga do Rawicza; z obu północnych narożników rynku wiodą ku północy dwie drogi, pomiędzy którymi znajdują się 3 kwartały zabudowy, a dalej w kierunku północnym rozciąga się pozostałość dawnego tzw. Przedmieścia Wielkiego (tj. placu targowego), ob. bardzo szerokiej ul. Powstańców Wlkp.; z południowego krańca tej szerokiej ulicy wychodzi w kierunku wschodnim droga do Krotoszyńska. Zespół klasztorny bernardynów ob. 00. Franciszkanów zlokalizowany jest na północny wschód od miasta lokacyjnego, przy południowej krawędzi drogi do Krotoszyńska. Zespół składa się z orientowanego kościoła, do którego od południa przylega klasztor, a od północy cmentarz, na którym stoi kapliczka i nowsze Stacje Drogi Krzyżowej, a na skraju cmentarza przy jego północno-zachodnim narożniku stoi dzwonnica, ustawiona ukośnie do ulicy Krotoszyńskiej i do drogi dojazdowej do klasztoru, obecnie z drzwiami umieszczonymi w ścianie południowo-wschodniej, czyli od strony kościoła i klasztoru.

2. MATERIAŁ.

Ściany - na cokole wysokim ok. 0,5 m ponad gruntem, murowanym z cegły ceramicznej, czerwonej, pełnej, u góry wykończony warstwą cegły położoną na rolkę, a od strony ulicy (od pn.-zach.) fragment cokołu murowany jest z kamieni polnych, łamanych i tylko z narożnikiem i z górną warstwą z cegły. Wyżej ściany są drewniane, konstrukcji (wg KZSP) słupowej, a właściwie ryglowej, bez wypełnienia, jedynie od zewnątrz oszalowanej deskami w układzie pionowym. W oszalowaniu dolnej kondygnacji - deski z wrębem na krawędzi - stąd oszalowanie jest szczelne, a w górnej kondygnacji w oszalowaniu szczeliny. Ściany w dolnej kondygnacji dzwonnicy są podwójne - wewnętrzne i zewnętrzne, zewnętrzne osunięte są od wewnętrznych na odległość 80 cm, i są przewiązane z nimi tylko przy narożnikach i w poziomie pod obdaszkiem. Wszystkie 18 szt. słupów ustawione są na ośmiu podwalinach, z których 4 są poprzeczne do pozostałych. Konstrukcja każdej z ścian zewnętrznych oparta jest na 4 słupach - dwóch narożnych i 2 wewnętrznych, połączonych czterema poziomymi ryglami i oczepek. W ścianach zewnętrznych przeszła skrajne są zawsze węższe od przeszły środkowego. W każdym przeszle skrajnym dwa górne rygle usztywnione są z oczepek ukośnym zastrzałem pojedynczym, a w znacznie szerszym przeszle środkowym wszystkie rygle usztywnione są od podwaliny do oczepu dwoma ukośnymi długimi zastrzałami, skrzyżowanymi na kształt krzyża św. Andrzeja (w dwóch naprzeciwległych ścianach bocznych), a w ścianie z drzwiami i w naprzeciwległej - 3 górne rygle (których dolny jest zarazem nadprożem) połączone są z oczepek dwoma ukośnymi zastrzałami pojedynczymi. Wszystkie słupy z drewna ciosanego, rygle i zastrzały - z półdrzewa, a miecze i część krótszych zastrzałów - z drewna krzyżowego.

Wg KZSP dzwonnica drewniana w zespole budynków klasztoru pobernardyńskiego w Kobylinie została wybudowana w 1 poł. XVIII w. i jej styl określono jako barokowy.

<p>14. Kubatura</p> <p>ok. 350 m³</p>	<p>15. Powierzchnia użytkowa</p> <p>powierzchnia zabudowy 34,46 m²</p>	<p>16. Przeznaczenie pierwotne</p> <p>dzwonnica</p>	<p>17. Użytkowanie obecne</p> <p>dzwonnica</p>
<p>18. Prace budowlane i konserwatorskie, ich przebieg i dokumentacja</p> <p>Dokumentacja prac konserwatorskich i budowlanych wykonywanych przy dzwonnicy - nie była prowadzona.</p>		<p>19. Stan zachowania (fundamenty, ściany zewnętrzne, ściany wewnętrzne, sklepienia, stropy, konstrukcje dachowe, pokrycie dachu, wyposażenie i instalacje)</p> <p>Stan zachowania ścian względnie dobry. Stan zachowania dachu trudno ocenić z odległości ok. 10 m.</p> <p>20. Najpilniejsze postulaty konserwatorskie</p> <p>Wnętrze dzwonnicy trzeba oczyścić z różnych zbytecznych elementów i sprzętów.</p> <p>Wszystkie konieczne remonty konstrukcji ścian wraz z oszalowaniem i dachu - prowadzić na bieżąco, aby nie dopuścić do pogorszenia się stanu zachowania.</p>	

21. Akta archiwalne (rodzaj akt, numer i miejsce przechowywania)

24. Uwagi różne

22. Biblioteka

1. Katalog Zabytków Sztuki w Polsce, t.V. województwo poznańskie pod red. Teresy Ruszczyńskiej i Anieli Sławskiej, z.11 powiat krotoszyński opracowali Zofia i Janusz Kębłowski, Warszawa 1973, s.:9,12,13,14.

23. Źródła ikonograficzne i fotografia (rodzaj, miejsce przechowywania, sygnatury)

25. Opracował

tekst..... Łucja Gajda, 1998 r.

imię, nazwisko, data, podpis

plany, rysunki..... Łucja Gajda, 1998 r.

imię, nazwisko, data, podpis

zdjęcia fotogr...... Łucja Gajda, 1998 r.

imię, nazwisko, data, podpis

miejsce przechowywania negatywów..... PSOZ Leszno

KARTA PO WYPEŁNIENIU PODLEGA OCHRONIE NA PODSTAWIE PRZEPISÓW PRAWA AUTORSKIEGO

26. Adnotacje o inspekcjach, informacje o zmianach (daty, imiona i nazwiska wypełniających)

27. Załączniki

Wkładki nr: 1,2,3,

1. Miejscowość..... K O B Y L I N
2. Gmina..... Kobylin
3. Województwo..... leszczyńskie

4. Obiekt (nazwa jak w karcie)

ZESPÓŁ KLASZTORY BERNARDYNÓW,
OB. OO. FRANCISZKANÓW
- DZWONNICA

5. Zawartość wkładki (nazwa materiału uzupełniającego)

Fotografie

1 Widok elewacji południowo-zachodniej.

2 Widok elewacji południowo-wschodniej.

3 Fragment elewacji głównej pn.-zach. - górna kondygnacja.

4 Fragment elewacji głównej pn.-zach. murowany cokół i dolna część drewnianych ścian dolnej kondygnacji.

Wkładkę założył: Łucja Gajda, 1998 r.
(imię, nazwisko, data)

Miejsce przechowywania negatywów: PSOZ Leszno

8 Wnętrze dzwonnicy - dwa zastrzały podtrzymujące belkę - widok na pn.-zach. ścianę.

7 Wnętrze dzwonnicy - fragment konstrukcji ściany pd.-wsch.

9 Wnętrze dzwonnicy - konstrukcja dolnej kondygnacji: ściana wewnętrzna (z prawej) oddalona jest od ściany zewnętrznej (z lewej) o ok. 80 cm - widok z narożnika południowego w stronę narożnika zachodniego - część dolna i w części górnej widać krótkie krokiewie dachu dolnej kondygnacji.

5 Wnętrze dzwonnicy - widok z pd. narożnika wzdłuż przekątnej: w dolnej kondygnacji środkowa belka zawieszona w dwóch parach zastrzałów jak w konstrukcji wieszarowej.

6 Wnętrze dzwonnicy - ten sam element wieszarowy nad drzwiami wejściowymi (widok z pd. narożnika).

1. Miejscowość..... K O B Y L I N	4. Obiekt (nazwa jak w karcie)	5. Zawartość wkładki (nazwa materiału uzupełniającego)
2. Gmina..... Kobylin	ZESPÓŁ KLASZTORNY BERNARDYNÓW, OB. OO. FRANCISZKANÓW	dokończenie opisu + plan sytuacyjny
3. Województwo..... leszczyńskie	- DZWONNICA	

Poszczególne elementy z ciesielskimi znakami montażowymi, łączone na zamki ciesielskie i drewniane tyble. W środku tej czworobocznej konstrukcji - na wewnętrznych podwalinach, na których stoją słupy również słupy środkowe ścian zewnętrznych - stoją jakby drugie ściany wewnętrzne, prawie dwa razy wyższe od ścian zewnętrznych. W tych wewnętrznych ścianach stoją 4 narożne bardzo wysokie słupy sięgające przez całą wysokość wieży. Słupy spięte są między sobą ryglami: trzema cieńszymi w dolnej kondygnacji i wyżej jednym grubszym ryglem (w poziomie mniej więcej zadaszenia dolnej kondygnacji) oraz dwoma lub trzema poziomymi ryglami w II kondygnacji (w ścianach w których były bądź są drzwi - są trzy poziome rygle w II kondygnacji). W ścianach wewnętrznych bocznych w dolnej kondygnacji są dodatkowo słupy środkowe; rygle ścian wewnętrznej również usztywnione są długimi ukośnymi zastrzałami pojedynczymi (ale symetrycznymi) lub parami skrzyżowanych zastrzałów. Nad drugą kondygnacją słupy spięte są belkami przekątniowymi i prostymi stanowiącymi podstawę hełmu wieży.

Stropów - brak; pomiędzy kondygnacjami przerzucone są 3 belki stropowe, ale bez deskowania i na trzecim poziomie rygli II kondygnacji założone są 4 belki stropowe (również bez deskowania).

Więźba dachowa - drewniana, nie jest dostępna. Pokrycie dachu - papa na deskowaniu.

Schodów - brak. Posadzka - brak (gleba). Otwory okienne - wszystkie zamknięte od góry łukiem odcinkowym, wycięte w oszalowaniu i zachowane bez wypełnienia. Otwory drzwiowe - miecze w ścianie zewnętrznej pn.-zach. mogą świadczyć o tym, że istniały tam drzwi. Obecnie jest tylko 1 otwór drzwiowy na osi ściany pd.-wsch. - o wykroju prostokąta stojącego, wypełniony drzwiami dwuskrzydłowymi, deskowo-listwowo-zastrzałowymi, symetrycznymi, zawieszonymi na dwóch zawiasach pasowych, poziomych, na hakach. Drzwi dawniej zamykane na zamek skrzynkowy - po którym zachowany jest tylko szyldzik, a obecnie zamykane na skobel i kłódkę.

3. RZUT. Na planie kwadratu z drzwiami wejściowymi na osi ściany pd.-wsch.

4. BRYŁA.

Dwukondygnacyjna, o dolnej kondygnacji z zadaszeniem, bez podpiwniczenia, o górnej kondygnacji niższej, węższej, nakrytej niskim dachem kopulastym, na wierzchołku zwieńczonym blaszaną gałką na wysmukłej stopie.

5. ELEWACJE.

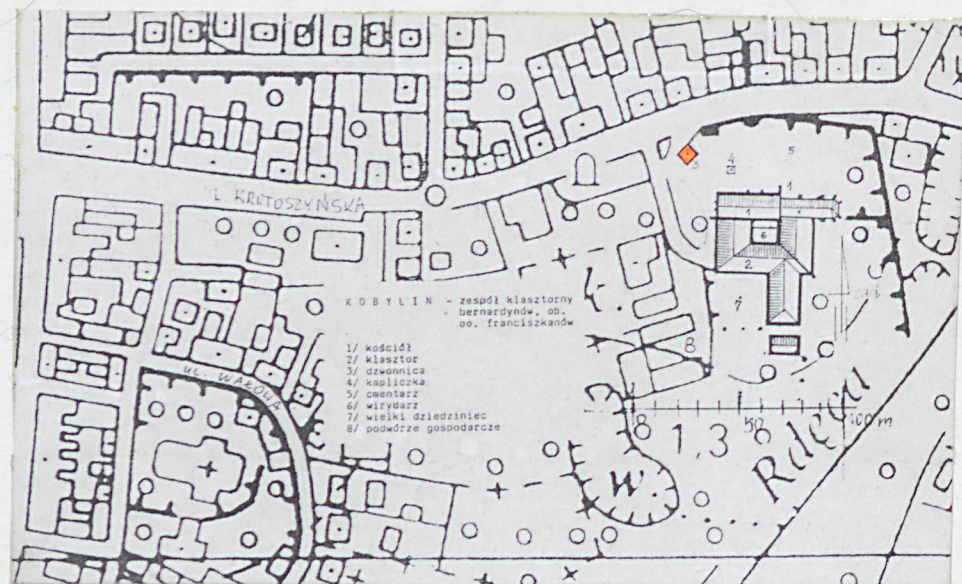
Na murowanym cokole, drewniane, oszalowane; każda dwukondygnacyjna, o kondygnacjach zwieńczonych drewnianymi gzymsami koronującymi, członowanych otworami okiennymi umieszczonymi w każdej kondygnacji wysoko w strefie pod gzymsem koronującym; dolna kondygnacja nakryta jest własnym daszkiem, a górna kondygnacja jest znacznie węższa od dolnej. Elewacja główna pn.-zachodnia - symetryczna, o dwóch otworach okiennych pod gzymsem koronującym dolną kondygnacją i z jednym otworem okiennym na osi II kondygnacji. Elewacja pd.-zachodnia - z jednym otworem okiennym na osi dolnej kondygnacji i z 1 otworem a II kondygnacji przesuniętym z osi w kierunku zachodniego narożnika. Elewacja pd.-wschodnia - na osi dolnej kondygnacji drzwi do przyziemia oraz 1 otwór okienny przesunięty z osi w kierunku wschodnim, a w II kondygnacji 1 otwór okienny na osi. Elewacja pn.-wschodnia - z jednym otworem na osi dolnej kondygnacji i z jednym otworem okiennym w II kondygnacji przesuniętym w kierunku północnego narożnika.

6. WNĘTRZE. Jednoprzestrzenne, z widoczną konstrukcją ścian. 7. WYPOSAŻENIE. Jeden mały dzwon (dzwonek).

8. INSTALACJE. Brak.

Wkładkę założył: Łucja Gajda, 1998 r.
(imię, nazwisko, data)

Miejsce przechowywania negatywów:

1. Miejscowość... K O B Y L I N
 2. Gmina Kobylin
 3. Województwo leszczyńskie

4. Obiekt (nazwa jak w karcie)

ZESPÓŁ KLASZTORY BERNARDYNÓW,
 OB. OO. FRANCISZKANÓW
 - DZWONNICA

5. Zawartość wkładki (nazwa materiału uzupełniającego)

Fotografie

[10] Wnętrze dzwonnicy - w głębi widać miecz dawnego otworu drzwiowego, który obecnie nie istnieje (od strony miasta - czyli w elewacji pn.-zach.).

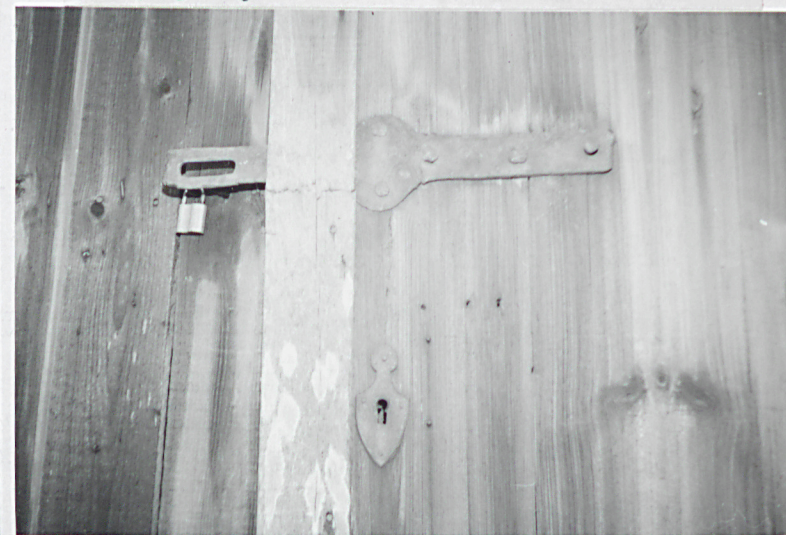

[12] Drewniane gzymsy kronujące górną i dolną kondygnację dzwonnicy.

[11] Widok elewacji północno-wschodniej.

[13] Fragment drzwi wejściowych do wieży: szyldzik (od wnętrza zamek skrzynkowy) i skobel z kutą płytką.

Wkładkę założył: Lucja Gajda, 1998 r.
 (imię, nazwisko, data)

Miejsce przechowywania negatywów: PSOZ Leszno

14 Konstrukcja kopulastego dachu dzwonnicy i mały dzwon przy otworze w pn.-zach. ścianie.

16 Narożny słup wewnętrznej ściany wieży biegnie przez całą jej wysokość i jest w nim zaczopowanych 7 poziomów rygli.

15 Wnętrze dzwonnicy - widok ogólny konstrukcji ściany pn.-zach.

17 Fragment konstrukcji wewnętrznej ściany pd.-zach.: środkowy słup, dwa poziomy rygli i dwa ukośne zastrzały.

18 Wnętrze dzwonnicy - środkowy fragment wewnętrznej ściany pd.-zach. - słup środkowy.

